

Referat fra møtet i faggruppe landbruk 16.2.2022, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Dag E. Opsahl (faggrupeleder, Eidsvoll), digital deltagelse, Hans Petter Langbakk (dagens møteleder, Ullensaker), Nina Lynnebakken (Nannestad), Per Rønneberg Hauge (Statsforvalteren i Oslo og Viken), Gry Asp Solstad og Sissel Løftingsmo (Nes), Bjørn Baadshaug (Akershus Bondelag) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Åse Marit Skjølås, (Østre Toten) og Pernille Aker (Hurdal).

Merknader:

Som vedlegg til innkallingen fulgte: «Forslag til mal. Huvo-oversikt over gjennomførte tiltak 2016-21».

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (20.10.21) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunale/VO-tiltak ble oppdatert i Vann-Nett gjennom møter mm. med kommunene høsten 2021. Nye viktige tiltak kan legges inn videre fortløpende selv om de da ikke har blitt tatt inn i tiltaksprogrammet til forvaltningsplanen. I så fall, ta kontakt med Helge. • Siste styringsgruppemøtet i Huvo (1.12.21). • Div. møter/befaringer i HyMo-prosjektene m.fl. • Forskningskonferansen 2021. 10.-11. november. Anbefaling om å se på følgende foredrag: Dag 1, del 1 lenke: Fragmentert/helhetlig forvaltning (tid: 06:00), forskningen inn i forvaltningen (tid: 30:00) og om plast (tid:1:20:00). Dag 1, del 2 (lenke): Oslofjorden (tid: 1:37:00), nitrogen til Oslofjorden (tid: 1:51:00). Dag 2, del 1 (lenke): Eutrofiering-nitrogenøkningen vs. fosfor (tid: 2:50), eutrofiering av Mjøsa – nye data (tid: 3:47:00). Det grønne skiftet i jord- og skogbruk – effekter på vann/Biowater, tid: 4:13:00), se gjerne også Biowater sin hjemmeside (lenke). • Skogwebinaret fra vannområdene i sørøst. Om skogbruk vs. påvirkning av vannmiljø. • Vannregionutvalgsmøtet (VRU) 29.9.21, godkjenningen av forvaltningsplanen for 2022-27 i fylkestinget og videre prosess med nasjonal godkjenning og rapporten til ESA våren 2022. Påminnelse om at godkjent forvaltningsplan <i>skal</i> legges til grunn for all relevant virksomhet i kommunene. • Samlingen 25.-26.11.21 for VO, FK og SF i Innlandet og Viken, arrangert av VRM. • Eksterne prosjektsøknader som Huvo har sendt hittil i år, og oppfordring til gruppa om å gi innspill til evt. flere dersom behov/ønske. • Miljøsamling for kommunene utsettes (fra 9.-10.2) til 11.-12. mai 2022 (lenke). • Nasjonal vannområdesamling 13-15. september, og Nordisk vannmiljø-konferanse i september. • Kommende restaureringstiltak av Risebro og kulverter i Gudmundsbekken (Ullensaker/Eidsvoll). • Pilotprosjektet om naturbaserte erosjonssikringsmetoder, søknad sendt Nordiske Ministerråd (lenke). Viken FK, NIBIO, Huvo m.fl. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Påminnelse om kommunenes oppgaver (lenke); Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018), (retningslinjene), vann i nasjonale forventninger til planlegging (2019), veileder: Vannmiljø i arealplanlegging (lenke), webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke), veileder for bruk av vannforskriftens § 12, ny veileder i 2021 (lenke), og Regjeringens føringer i brev 19.3.19: «<i>Frister for å tilfredsstillere forurensingsforskriftens rensekrav slik at vannforskriftens mål nås er 2027 (senest 2033)</i>» (lenke). • Det ble også påpekt at det er viktig at kommunene forholder seg til vannforskriftens krav/forvaltningsplanen i sitt daglige virke, f.eks.: bruk av hensynssoner, planbestemmelser, konsekvensutredninger, tillatelser til skogsbilvegbygging, grøfter/erosjonssikringstiltak, reguleringsplaner mm. • VKM-utredning 21.6.21 om Cyanobakterier og cyanotoksiner (lenke). • Det ble etterspurt status for arbeidet i teamsgruppene som kommunene har med Miljødirektoratet om tiltak T9 (kantsoner) for oppfølging av Oslofjordplanen (lenke). Det har ikke vært møter etter at kommunenes representanter ble oppnevnt, og skjema fylt ut/sendt inn før årsskiftet. Det skal rapporteres i juni. <p><u>Konklusjoner/oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mange av temaene ble drøftet underveis i møtet. 2. Det anbefales på det sterkeste at alle minst ser på følgende 2 foredrag lenke: Eutrofiering-nitrogenøkningen vs. fosfor (tid: 2:50), og det grønne skiftet i jord- og skogbruk – effekter på vann/Biowater, tid: 4:13:00). Men gjerne flere nevnt over. 3. Det ble anbefalt at alle kommunene i sine rundskriv til gårdbrukerne setter fokus på landbruksplast. Både lagring, forurensing og innsamling/levering (lenke). Særlig fokus på at rundballer må lagres godt over flomutsatte områder og ikke i kantsonene. Ønskes bilder, så kontakt Helge. 	<p>Alle</p> <p>Hans Petter, Dag, Nina, Gry, Pernille, Åse Marit</p>
3	<p>Status Huvo-problemkartlegginger/prosjekter/overvåkingen</p> <p><u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemkartleggingen som pågår i Hurdalselva. • De fysiske restaureringstiltakene i: Honsjøen (Nannestad), bekker til Lysjøen (Stange/Eidsvoll) og utløpselv fra Lysjøen (Stange/Eidsvoll). • Elektrofisket i 2021. 43 stasjoner. Huvo-rapport ferdig i februar. • Genetikk storørreten i Hurdalssjøen. • Fiskedøden i Risa. • Videre vurderinger av evt. oppfisking i Hersjøen. • Kartlegging av edelkreps i 2023. • Status båtseptikanlegg. Siste anlegget planlagt i Sundet, Eidsvoll i 2022. • Status vannprøvetaking, inkl. økologiske prøver foretatt i 2021. Rapport ferdig i mars 2022, og anskaffelsen av vassdragsovervåkingen 2022-27. 	
4	<p>Innspill til budsjettet for 2023</p> <p>Foreløpige forslag til budsjett for Huvo for 2023 ble presentert for postene konsulentoppdrag og tiltak i Huvo-regi. Gruppen ble invitert til å kommentere/gi nye innspill. Budsjettet for 2023 skal tas opp i prosjektgruppa i våres og vedtas av styringsgruppa.</p> <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eventuelle innspill sendes til Dag og Helge innen ca. 14 dager. • For å få SMIL-midler er det grunneier som må søke. Dersom konsulenter skal brukes til å gi felles råd for bekkefelt, dvs. flere gårdbrukere i samme område samtidig så kan det søkes om Klima- og miljømidler hos SFOV. Det kan også vurderes å søke Miljødirektoratets vannmiljømidler. 	<p>Alle</p>

5	<p>Erosjonsrisikokartene</p> <p>De nye erosjonsrisikokartene ble diskutert. Det var mange oppfatninger om dette, og til en viss grad ikke sammenfallende. Av temaer og oppfatninger som ble drøftet kan nevnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er viktig at erosjonsrisikokartene er så gode som mulige, særlig fordi de brukes til tilskuddsutmålingen. • Det har vært en del frustrasjon knytte til de nye kartene, både fra kommunene og gårdbrukerne. Det skaper ikke tillit hos bøndene, og undergraver arbeidet. • Det er problematisk at de nye kartene i hovedsak viser lavere erosjonsklasser enn tidligere, selv om avrenningen er den samme. Mange arealer som før var i klasse 3 er nå i 2, 4 i 3 osv. Slik ordningen er nå gir det lavere satser, og mindre oppslutning enn tidligere og mindre forståelse/vilje til redusert jordarbeiding. Da blir tiltakene for å unngå avrenning til vassdragene gjennomført i mindre omfang. • Blant annet Dag har vært i direkte dialog med NIBIO om de nye kartene. Det er NIBIO som har utviklet dem. De har brukt gjennomsnitt og ikke flomverdier som grunnlag, noe som kommunene mente var svært uheldig, og dermed gir feil grunnlag for avrenningsproblematikken. Dag har meddelt dette til NIBIO, som skulle se på det videre. • Feilene er størst på silt og siltig sandjord. • Det er en direkte feil at de nye drågekartene ikke tar med arealer med åpne grøfter/bekker, kun drenerte områder. De er mest feil på de litt flatere partiene. • Noen mente at feilene i de nye kartene var så store at de ikke burde vært tatt i bruk for de var bedre kvalitetssikret. Andre synes kartene var en forbedring, og minnet om at det til en viss grad kan justeres lokalt. • Noen mente at det da ville gitt bedre oppslutning med flat tilskuddssats, men noen var også svært uenig i dette. • Det var også en oppfatning at regelverket nå har blitt så komplisert at færre søker RMP-tilskudd av den grunn. • Det ble påpekt at en ny nasjonal føring har redusert det regionale og lokale handlingsrommet. Det kommer til å skje nye og mer målretting ifm. ny høring på RMP-miljøkrav (jf. neste sak). <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • SFOV tar innspillene inn til NIBIO, men ønsker gjerne konkrete eksempler. 	Alle
6	<p>Informasjon fra Statsforvalteren</p> <p><u>Per orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Endringen i forskrift om produksjonstilskudd, § 4. I 4. ledd omtales kravet om kantsoner mot vassdrag. Dette er nå endret slik at tilskuddet <u>skal</u> avkortes dersom vilkåret ikke er oppfylt. Videre skal det så gjøres en konkret vurdering av hvor stort bruddet er, og hvor mye som skal trekkes. • RMP-miljøkrav. Det blir en ny høring. Landbruksdirektoratet har nå sendt ut på høring forslag til instruks for regionale miljøtilskudd i jordbruket 2023–2026 til blant annet Statsforvalterne. Vannforvaltningsplanen for Glomma skal tas inn i arbeidet med den nye høringen. Det har særlig vært uenighet knyttet til 50 meters-regelen. Innspillene har generelt vært at fra landbrukssiden mente mange at det har vært for strengt, og fra miljør siden at det har vært for lite omfattende. Noen foreløpige tanker om innholdet ble delt. Detaljer på hva som kommer i høringen og når, er pt. ikke kjent. • Når revisjonen av gjødselvarselskriften kommer på høring er ikke kjent. Det bør også ses i sammenheng med ny RMP. • Det ble løftet fram under diskusjonen i møtet at det er et stort problem at man i Norge kun har satt et maks-tak for nitrogen på husdyrgjødsel og ikke totalt. Dermed kan man gjødsle først med husdyrgjødsel til maksimumsnivået, og deretter overgjødsle med nitrogenrik kunstgjødsel. Da kan det bli mye nitrogen, jf. tiltakene med Oslojordplanen. 	

7	<p>Sektorvis gjennomgang av egne tiltak</p> <p><u>Generelt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiltakslista må fylles ut/oppdateres for 2021-tall, på samme måte som tidligere år. Den skal brukes for å orientere kommunenes politikere om status og utvikling. • Gjennomgangen av status for hver kommune måtte utgå fordi nyttige diskusjoner og synspunkter i de tidligere sakene ble prioritert. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u> Helge sender snart ut tiltakslista for 2021, og alle kommunene fyller ut for «sine» tiltak i 2021 og videre. Evt. kommentarer kan gjerne gis til kap. 3.1, men det er tabellen i kap. 3.2 som <i>må</i> fylles ut av alle. Markér med grønn farge i 2021 dersom det ble jobbet med tiltaket i 2021. Sett x dersom tiltaket ikke er ferdig og skal videreføres i neste planperiode. Og justér/supplér kort i merknadsfeltet ved behov. Skriv med rød tekst (eller «spor endringer»). Svarfrist settes til 1 uke etter vinterferien. Dvs. mandag 7. mars. (Det som Helge da ikke rekker å ta inn til prosjektgruppemøte 2. mars, tas inn i etterkant).</p>	Alle
8	<p>Oversikt over tiltak gjennomført i 1. planperiode</p> <p>Et forslag til mal på rapport om «Huvo-oversikt over gjennomførte tiltak 2016-21» fulgte innkallingen og ble diskutert. Samme forslag har blitt diskutert i de andre faggruppene. Målgruppe er kommunale politikere og allmennheten generelt.</p> <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Det er ikke tid til å ferdigstille dette før styringsgruppemøtet i våres, og det må tas når vi får tid. 2. Dag og Helge jobber videre med utkastet, deretter sendes det for innspill /utfylling/kommentarer etc. til alle i gruppa. 3. Det tas gjerne imot umiddelbare forslag til strukturendringer. I så fall sendes det til Dag og Helge. 	Dag, Helge Alle
9	<p>Erfaringsutvekslinger - hvordan øke tiltaksgjennomføringen i 2. planperiode</p> <p>Hensikten var å dele uformelt erfaringer, råd og tips kommunene imellom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det ble liten tid til å drøfte dette punktet, og henvist til foredraget til NIBIO lenke: Det grønne skiftet i jord- og skogbruk – effekter på vann, tid: 4:13:00). • Men det ble påpekt at innsatsen i landbruket <u>må</u> intensiveres mye i kommende planperiode for å nå miljømålene. • Viktigheten av gode renseløsninger fra grøftesystemet ble raskt debattert. Det ble løftet fram at kommunene (Nes) ønsket et faktaark fra NIBIO om tematikken: «små renseløsninger fra hydrotekniske anlegg» e.l. som de kan henvise til. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det sjekkes med NIBIO om noe slikt finnes, og evt. hvem som kan bestille/bekoste et slikt faktaark/veileder. 	
10	<p>Eventuelt</p> <p>Ingen saker.</p>	
<p>Neste møte</p> <p>Tid: Onsdag 19. oktober 2022. kl. 10.00 – 15.00.</p> <p>Sted: Nannestad kommune, midlertidig rådhus. Tentativt møterom «Leira».</p> <p>Helge B. Pedersen (ref.)</p>		Dag/Helge

Vedlegg:

Ingen, kun lenker i referatet.

Postadresse	Telefon	E-post
Vannområdet Hurdalssvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	Telefaks	Internett
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		